

Onderwerp Beantwoording vragen ex art. 36 RvO van het CDA over
uithuisplaatsing kinderen

Steller Manon Pruim

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 54 86

Bijlage(n) 1.

Ons kenmerk 299836-2022

Datum 15-06-2022

Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij doen wij u toekomen ons antwoord op de door de heer De Haan van het CDA gestelde vragen ex art. 36 RvO over bij uithuisplaatsing van kinderen. De brief van de vragensteller treft u als bijlage aan.

- 1. Is uw college bereid om ontwikkelingen in aantallen van uithuisgeplaatste Groningse kinderen te delen met deze raad en zo mogelijk van duiding te voorzien?*

Ja, wij zijn hiertoe (voor zover passend binnen de geldende AVG wetgeving) bereid. Wij informeren u op de gebruikelijke wijze via de P&C cyclus.

- 2. In hoeverre en in welke gevallen kunnen professionals in de jeugdzorg aansprakelijk worden gesteld voor incidenten die zich voordoen onder hun clientèle wanneer kinderen niet uit huis zijn geplaatst, zonder dat het vraagstuk over uithuisplaatsing aan de orde is geweest?*

Jeugdbeschermers zijn net als jeugdhulpverleners (van jeugdhulpaanbieders en de jeugdgeneralisten van Stichting WIJ) tuchtrechtelijk aansprakelijk voor hun doen en nalaten in de uitvoering van maatregelen van jeugdbescherming en bij het leveren van jeugdhulp. Dit is ingericht door een verplichte beroepsregistratie bij de Stichting Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ) waar dit tuchtrecht is belegd. In uitzonderlijke gevallen kan daarnaast sprake zijn van een strafrechtelijke aansprakelijkheid.

De jeugdbeschermer houdt toezicht op de minderjarige en is verantwoordelijk voor het wegnemen van de concrete bedreiging in de ontwikkeling van de

minderjarige. Daarbij zijn de inspanningen van de jeugdbeschermer er telkens op gericht dat de ouders zoveel mogelijk de verantwoordelijkheid voor de verzorging en opvoeding van hun kinderen kunnen dragen (artikel 262 van boek 1 van het Burgerlijk Wetboek). Uitgangspunt is altijd dat er geen kinderen uithuisgeplaatst worden, tenzij dat de enige interventie is om ernstige onveiligheid te doorbreken.

Deze verplichtingen kunnen met elkaar strijdig zijn. Enerzijds kan het noodzakelijk zijn om een jeugdige uit huis te plaatsen om de bedreiging in de ontwikkeling weg te nemen. Anderzijds moet blijken dat de jeugdbeschermer zich inspant om de ouders de opvoedverantwoordelijkheid te laten houden of te laten hernemen. Uitgangspunt vanuit de richtlijnen jeugdhulp zijn immers: zo licht mogelijk en zo thuis mogelijk. Vanuit dat principe worden kinderen niet uit huis geplaatst, tenzij. Ten aanzien van het doen en nalaten op beide verplichtingen is de jeugdbeschermer aansprakelijk. Om die reden is het niet te verwachten dat een jeugdbeschermer zonder strikte noodzaak daartoe een jeugdige uit huis plaatst. Immers, dan zou sprake kunnen zijn van het nalaten ten opzichte van de tweede verplichting waarvoor (tuchtrechtelijke) aansprakelijkheid geldt.

- 3. In hoeverre en in welke gevallen kunnen professionals in de jeugdzorg aansprakelijk worden gesteld voor incidenten die zich voordoen onder hun cliëntèle wanneer kinderen niet uit huis zijn geplaatst, terwijl het vraagstuk over uithuisplaatsing aan de orde is, dan wel eerder aan de orde is geweest?*

Van aansprakelijkheid kan sprake zijn bij handelen in strijd met de professionele standaard die geldt voor het beroep van de jeugdprofessional en bij handelen in strijd met hetgeen een behoorlijk jeugdprofessional betaamt. Daarbij gaat het niet om de vraag of het handelen van de jeugdprofessional beter had gekund, maar of de jeugdprofessional binnen de grenzen van een behoorlijke beroepsuitoefening is gebleven (Tuchtrechtlement SKJ versie 1.5).

Als de jeugdbeschermer aantoonbaar onvoldoende heeft gedaan om de fysieke of psychische onveiligheid van de jeugdige weg te nemen, kan dat leiden tot aansprakelijkheid, bijvoorbeeld na een incident.

Hierbij moet opgemerkt worden dat zwaarwegende besluiten binnen een ondertoezichtstelling, bij Gecertificeerde Instellingen altijd in multidisciplinair verband plaatsvinden. Naast collega-jeugdbeschermers is dan altijd een gedragswetenschapper betrokken die advies geeft over het voorgenomen besluit. Uithuisplaatsing, terugplaatsing en perspectiefbepaling van kinderen vallen onder die zwaarwegende besluiten (of kernbeslissingen).

Daarnaast is een uithuisplaatsing van een jeugdige in de context van een ondertoezichtstelling alleen mogelijk nadat een kinderrechter daartoe een machtiging heeft gegeven (artikel 265a van boek 1 van het Burgerlijk Wetboek). Deze rechterlijke toets voorkomt lichtzinnige toepassing van de uithuisplaatsing.

4. *In hoeverre en in welke gevallen kunnen professionals in de jeugdzorg aansprakelijk worden gesteld voor een achteraf als onterecht beoordeelde uithuisplaatsing?*

Zoals hiervoor geschetst is de ondertoezichtstelling erop gericht dat de ouders zoveel als mogelijk de opvoedverantwoordelijkheid blijven dragen of kunnen hernemen. Het opheffen of voorkomen van een uithuisplaatsing is een doel van de ondertoezichtstelling.

Wanneer de jeugdbeschermer in het licht van dit doel van de ondertoezichtstelling aantoonbaar nalatig heeft gehandeld, kan dat leiden tot aansprakelijkheid.

5. *In hoeverre klopt het dat de rechtsbescherming van ouders wiens kinderen uit huis worden geplaatst beperkt is? En meer specifiek, welke beroepsmogelijkheden bestaan er voor hen?*

De rechtsbescherming van de ouder(s) is in de Jeugdwet ten opzichte van de voorgaande Wet op de Jeugdzorg fors uitgebreid.

Geschillen die de uitvoering van de ondertoezichtstelling betreffen kunnen – anders dan voorafgaand aan de Jeugdwet – aan de kinderrechter worden voorgelegd (artikel 262b van boek 1 van het Burgerlijk Wetboek).

De jeugdbeschermer kan een schriftelijke aanwijzing aan ouders geven in het kader van de uitvoering van de ondertoezichtstelling. De ouder kan de kinderrechter verzoeken deze schriftelijke aanwijzing vervallen te verklaren of te wijzigen (artikel 264 van boek 1 van het Burgerlijk Wetboek).

De ouder kan in het geval van een uithuisplaatsing, de kinderrechter vragen om de uithuisplaatsing te beëindigen, te bekorten of een wijziging van de verblijfplaats van de jeugdige te beletten (artikel 265d van boek 1 van het Burgerlijk Wetboek). Er moet dan sprake zijn van een wijziging van omstandigheden ten opzichte van de situatie die bestond ten tijde van het afgeven van een machtiging tot uithuisplaatsing door de kinderrechter.

Daarnaast kan de ouder tegen een door de kinderrechter gegeven machtiging tot uithuisplaatsing hoger beroep instellen bij het gerechtshof. De uitspraak van het gerechtshof kan daarbij in cassatie ter toetsing worden voorgelegd aan de Hoge Raad.

Wanneer de ouder(s) onvoldoende draagkrachtig zijn, kunnen zij hierbij vragen om toevoeging van een advocaat, waarbij de kosten voor rechtsbijstand door de Raad voor Rechtsbijstand worden voldaan.

Wij concluderen op basis van bovenstaande dat de rechtsbescherming van ouders waarvan kinderen uit huis zijn geplaatst voldoende geborgd is.

6. *In hoeverre beoordeelt uw college, de eerder beantwoorde, aansprakelijkheid van professionals in de jeugdzorg als voldoende toereikend en wenselijk?*

Wij gaan graag in gesprek met de Gecertificeerde Instellingen om een antwoord te krijgen op de vraag in hoeverre de aansprakelijkheid van jeugdbeschermers al dan niet beperkend werkt. Mochten de antwoorden er toe leiden dan zullen wij het onderwerp via de gebruikelijke landelijke tafels waar wij zitting hebben onder de aandacht brengen.

7. *In hoeverre meent uw college dat een eventueel verschil in aansprakelijkheid voor professionals in de jeugdzorg, bij de keuze om wel of niet over te gaan tot uithuisplaatsing onbedoeld een verwrongen prikkel kan opleveren om over te gaan tot uithuisplaatsing?*

Uit de beantwoording van vraag 2 tot en met 5 blijkt dat daarvan geen of niet in wezenlijke mate sprake is. Wij nemen uw zorg hieromtrent mee in de gesprekken die we hierover zullen voeren.

Wij vertrouwen er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.